2 *Naar de Paardenbaai*

Veel blanken woonden er in 1796 nog niet op Aruba. Oudtijds was het hun zelfs verboden geweest zich op ons eiland te vestigen. De commandeur, zoals de bestuurder van Aruba vóór 1848 heette, en zijn soldaten, 'ruiters' genaamd, waren in de zeventiende en een groot deel van de achttiende eeuw de enige blanken op Aruba. Zij hielden toezicht op de Indianen, die wijd en zijd verspreid in kleine nederzettingen op het eiland woonden.

Export van paarden en vee

Voorts had de commandeur als taak het fokken van paarden en vee voor de Westindische Compagnie. Hierbij werden Indianen als werkkrachten gebruikt. Reeds in 1642, zes jaar nadat Aruba door de Nederlanders was bezet, haalde Stuyvesant paarden op Aruba voor een strafexpeditie tegen de Spanjaarden op de kust. Omstreeks 1680 leest men van export van paarden van Aruba naar de eilanden waar suikerriet werd geteeld; de paarden werden daar als tractie in de suikermolens gebruikt. In 1740 begint men voor dit doel ook muildieren te fokken.

In de Spaanse tijd (plm. 1500 tot 1636) en in de eerste anderhalve eeuw van de Nederlandse tijd (dus na 1636), ongeveer drie eeuwen lang, was de hoofdplaats van Aruba een nederzetting waar wij nu Sabaneta vinden. Daar woonde de Spaanse *Comandante* en later de Nederlandse *Commandeur*. Vandaar dat de baai hier Commandeursbaai wordt genoemd.

Oudtijds mocht men zich dus niet zonder permissie op Aruba vestigen, maar als in de tweede helft van de 18e eeuw het gezag van de Westindische Compagnie zwakker wordt, komen er mensen naar Aruba, soms met en soms ook zonder permissie. Sommige van deze nieuwkomers, kooplieden, bouwden hun huizen in de buurt van de prachtige, meer naar het westen gelegen baai, op de hoogte van Pontón.

Bron: Het oude fort van Aruba: de geschiedenis van het Fort Zoutman en van de Toren Willem II / Dr. J. Hartog. p. 6.